

**L'Observació
entre iguals com
una eina per al
desenvolupament
professional
docent**

Jornada de comunicació de resultats de la recerca

1 de juny de 2024, Barcelona
Associació de Mestres Rosa Sensat

Projecte d'I+D+i PID2020-113719RB-100, finançat per MCIN/AEI/10.13039/501100011033/

Horari de la jornada

- 9:00 Recollida de material
- 9:30 Benvinguda
- 9:45 Introducció general: David Duran (UAB) i Begoña de la Iglesia (UIB), investigadors principals
- 10:35 Franja 1: Espais de resultats
- 11:15 Pausa i cafè
- 11:45 Franja 2: Espais de resultats
- 12:40 Presentació de la web sobre observació entre iguals
- 13:00 Síntesi d'aportacions de les reflexions dels espais
- 13:25 Agraïment i tancament

L'observació entre iguals
com a eina de millora professional decent

Recollida de material

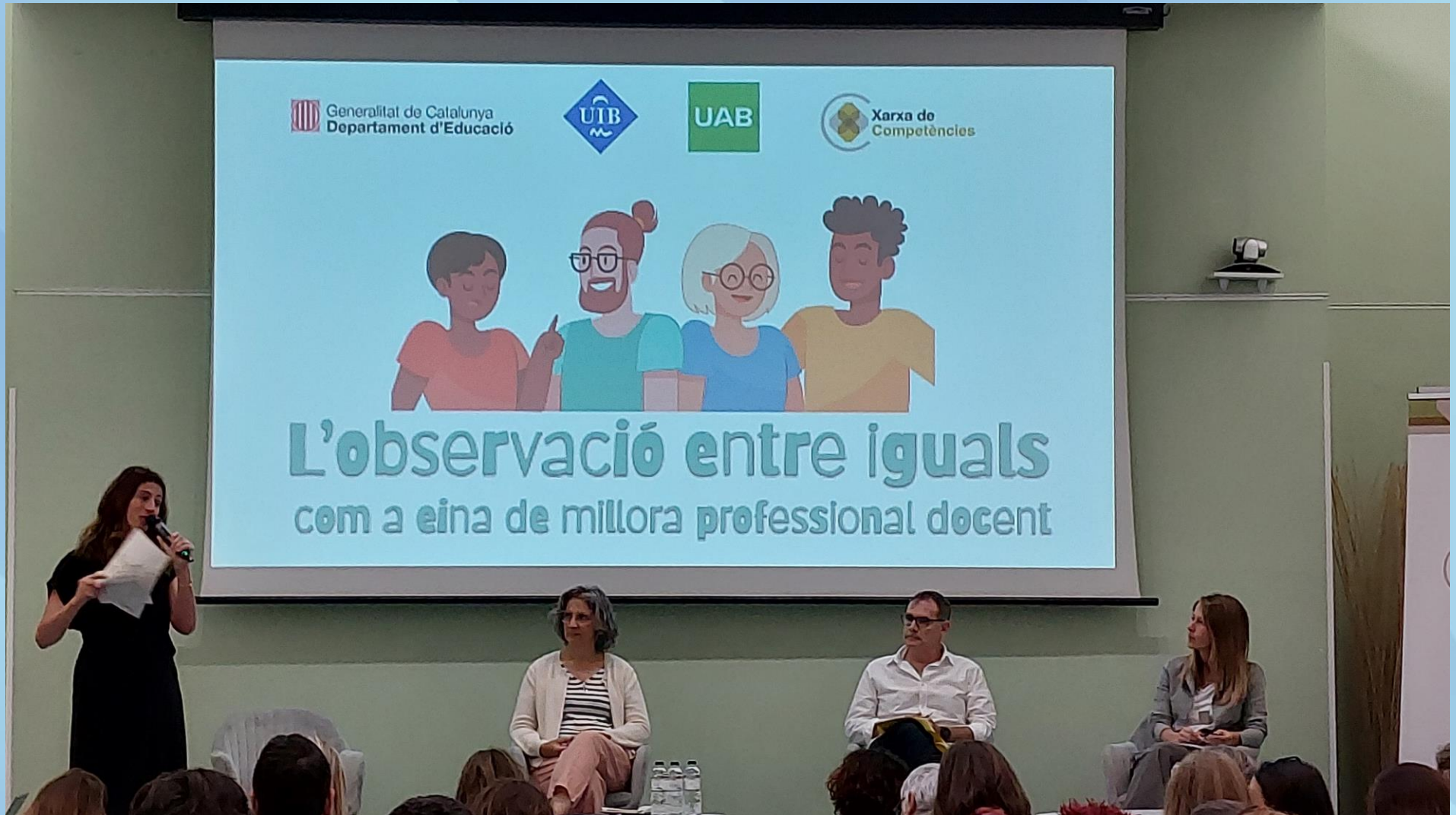
Xarxa de Competències

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Benvinguda

Núria Pallarès, de la Xarxa de Competències del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, va obrir la jornada donant la benvinguda a totes les persones assistents, tot valorant la iniciativa de presentar els resultats de la recerca.

Acte seguit, es va donar la paraula a la subdirectora general d'Ordenació Curricular, Rita Ossó, qui també va posar en valor la jornada. A continuació, els dos investigadors principals agraiïren l'acollida del docents per assistir a aquesta trobada i a la col·laboració de la Xarxa de Competències.

Introducció general

L'Observació
entre iguals com
una eina per al
desenvolupament
professional
docent

Begoña de la Iglesia

UIB

David Duran

UAB

Investigadors principals

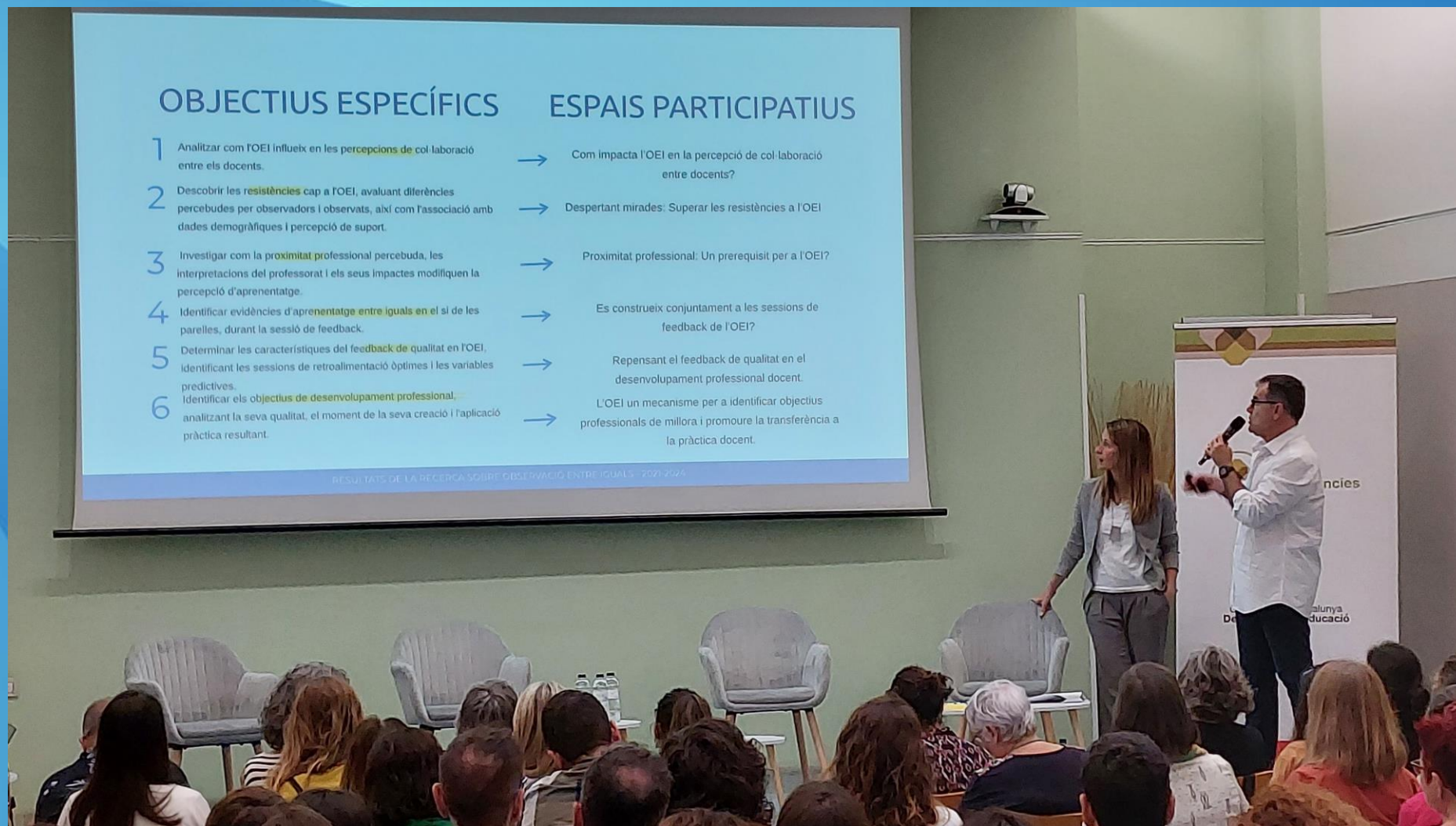
**L'Observació
entre iguals com
una eina per al
desenvolupament
professional
docent**

David Duran i Begoña de la Iglesia, feren una introducció general sobre l'observació entre iguals (OEI) i de les recerques prèvies realitzades a les Illes Balears i Catalunya. Emfasitzaren que l'OEI és un instrument de desenvolupament professional, es basa en la col·laboració, està fonamentat en la retroalimentació constructiva i és avantsala de la docència compartida. Remarcaren, també, l'impacte de l'OEI a tres nivells: docent, organitzatiu i d'alumnat, destacant els beneficis i les dificultats.

Es va explicar la recerca que s'inicia al curs 2021 i finalitza al 2024. A més de detallar les dades de participació -244 docents de les Illes Balears i 328 de Catalunya- es va aprofundir en el procés d'OEI amb les quatre fases: preobservació, observació, feedback i síntesi reflexiva.

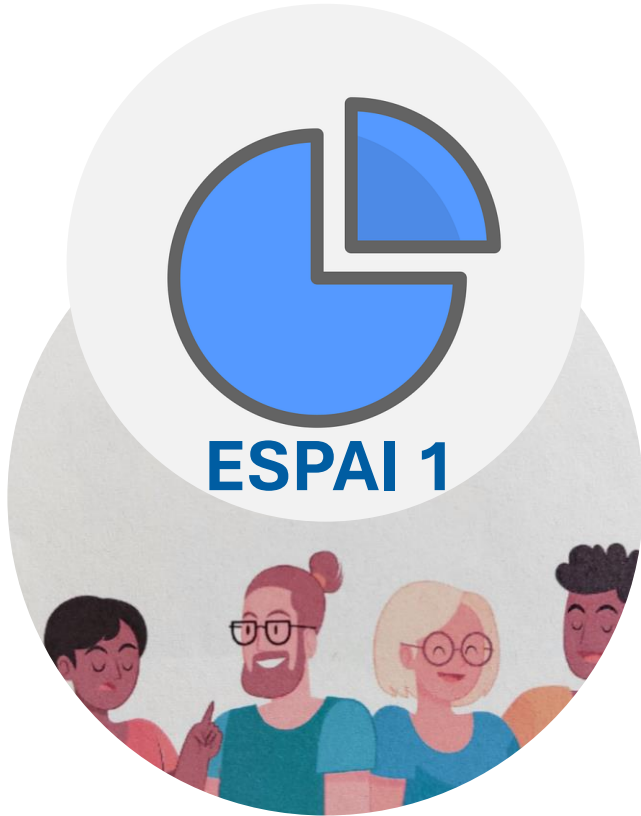

Ambdós investigadors, per finalitzar la introducció general sobre l'OEI, presentaren els tallers de participació elegits pels assistents. Es planificaren 6 espais per a comunicar els resultats relacionats amb els objectius de la recerca. La dinàmica fou la següent: exposició de dades, formulació de dues preguntes pel treball en equip dels i les assistents i posada en comú. A cada espai i va haver dues persones de l'equip investigador, una per presentar dades i l'altra com a relatora.

Franges 1 i 2: Espais de resultats

Com impacta l'observació entre iguals en la **percepció de la col·laboració** entre docents? Cultura col·laborativa, agència col·lectiva i actituds vers la col·laboració.

Mariona Corcelles

Mireia Soler

Al primer espai es destaquen els següents resultats: globalment, milloren les percepcions del professorat entorn a la col·laboració docent després d'haver dut a terme un cicle d'OEI; concretament, els docents augmenten de manera significativa les seves percepcions respecte a la cultura col·laborativa, també la seva percepció de la interdependència positiva entre col·legues (agència col·lectiva) i s'observa un augment en la preferència per la col·laboració (actitud vers aquesta).

Superar les **resistències a l'observació entre iguals**.
Identificació de resistències: persones observadores i persones observades.
Variables demogràfiques i percepció de suport.

Andy Morodo

Ivet Garriga

A aquest espai els resultats destacables foren: en conjunt, disminueixen significativament les resistències inicials dels docents front una pràctica d'OEI en haver realitzat un cicle d'observació recíproca, al igual que per a cada un dels rols d'observador i d'observat. Resistències inicials que es veuen moderades pe l'experiència docent i per sentir-se degudament format. Es posa de relleu la importància de la formació prèvia a l'OEI per comprendre, entre altres, el ro d'observador.

Proximitat professional: un
prerequisits per a l'observació entre
iguals? Augment de la proximitat,
interpretació dels docents i efecte
sobre la percepció de l'aprenentatge.

Jesús Ribosa
David Duran

Sobresurten, al tercer espai, aquests resultats: la proximitat entre la parella d'observació no és, en suma, un requisit per a que l'OEI sigui exitosa; malgrat això, per als docents amb un nivell baix o mitjà de relació professional pròxima hi ha un augment significatiu quan es participa en l'OEI i, en canvi, si el nivell és alt no hi ha diferències significatives. Per altra part, els resultats mostren que com més proximitat final més percepció d'aprenentatge.

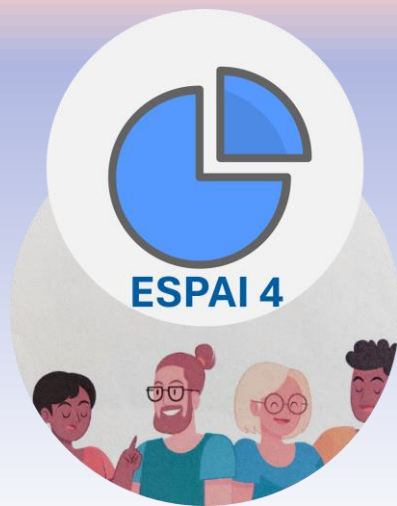

Pausa i caffè

Es **construeix coneixement conjuntament** a les sessions de feedback de l'observació entre iguals?
Tipus de sessions de feedback, moviments discursius associats a la construcció conjunta de coneixement.

Marta Flores

Maite Ortiz

Pel que fa a la construcció conjunta de coneixement es presenten aquests resultats: quan es dona un discurs interactiu (dialògic) en les sessions de feedback s'afavoreix la construcció conjunta de coneixement. L'anàlisi de les sessions evidencia que els docents responen a un discurs dialògic majoritàriament, en ambdós rols (observador-observat), gaudeixen d'oportunitats d'aprenentatge si la retroalimentació és de qualitat (s'explica el raonament, s'elaboren propostes, es reflexiona sobre la pràctica...).

**Feedback de qualitat en l'observació
entre iguals:** caracterització de les
sessions de feedback i variables
predictores.

Presenta Begoña de la Iglesia

Relata Meritxell Monguillot

Sobre el feedback de qualitat, en l'espai 5è, es posen de manifest els resultats següents: és el major repte de l'OEI; de 217 àudios de sessions de feedback, el 68,20% són dialògics, caracteritzats per ser específics, oportuns, lligats a un pla d'acció, faciliten la col·laboració, etc. La variable que més prediu l'elaboració d'un feedback de qualitat és el grau d'interacció, essent aquesta superior en les sessions dialògiques i mixtes, si es compara amb les sessions monològiques. A més intercanvi, més feedback de qualitat.

L'observació entre iguals com a mecanisme per **identificar objectius professionals de millora** i promoure la **transferència a la pràctica** docent: qualitat dels objectius de millora, moment en què apareixen i transferència.

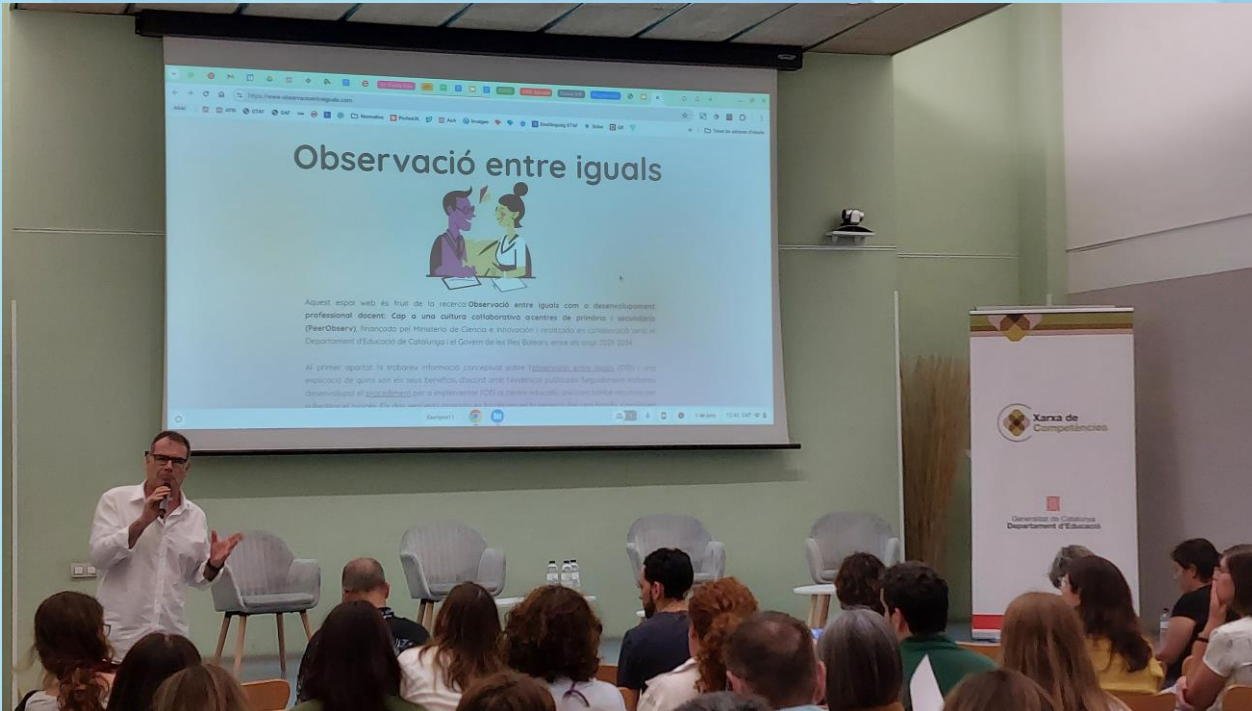
Ester Miquel

Íngrid Sala

Els resultats presentats al 6è i últim espai són: només un 17% del objectius de millora tenen un nivell alt de qualitat. Es destaca que el procediment d'OEI permet identificar OM personals i que, majoritàriament, observadors i observats estimen que aquests es transfereixen a l'aula. Per al 90% dels docents els instruments de pautes, per realitzar l'informe post-observació i la síntesi reflexiva, faciliten la concreció dels OM.

Presentació de la web sobre observació entre iguals

<https://www.observacioentreiguals.com/>

L'investigador David Duran s'encarregà de presentar la web d'OEI apuntant els continguts que s'hi poden trobar: des d'informació conceptual sobre l'OEI, els seus beneficis a partir de l'evidència publicada, el procediment per implementar-la als centres educatius i recursos facilitadors del procés, investigacions prèvies realitzades a Catalunya i Balears, la recerca vinculada al projecte d'I+D+i (objectius, l'equip investigador i resultats) i comunicacions i articles publicats; fins a recursos generals propis i d'altres enllaçats a l'OEI.

Síntesi d'aportacions de les reflexions dels espais

D'esquerra a dreta: Ester Miquel, Txell Monguillot, Marta Flores, Jesús Ribosa, Andy Morodo i Mireia Soler

Abans de posar fi a la jornada, diferents membres de l'equip d'investigació aportaren, a la sessió plenària, les principals idees sorgides als espais de presentació de resultats i de participació dels i les assistents; essent aquest acte un procés enriquidor de transferència.

Agraïments i tancament

Qui va obrir la jornada, Núria Pallarès, de la Xarxa de Competències del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, altrament la va tancar agraïnt la participació i enaltint els resultats de la recerca presentada.

Equip d'investigació

L'observació entre iguals:

una finestra oberta d'oportunitats de millora i desenvolupament professional

L'Observació entre iguals com una eina per al desenvolupament professional docent

Duran, D. i De la Iglesia, B. (coords); Corcelles, M.; Flores, M.; Forteza, D.; Garriga, I.; Miquel, E.; Monguillot, M.; Moreno, F.; Morodo, A.; Noguera, I.; Ortiz, M.; Ribosa, J.; Sala, I. i Soler, M.